DIGITALNI PASOŠ PROIZVODA

Kompletan vodič za izvoznike — regulativa, troškovi i uputstvo za MCL-DPP platformu

MEDIC COD LABS DOO · Valjevo, Srbija
Verzija 1.1 · Oktobar 2026

DEO 1 — ŠTA EU TRAŽI

1.1 Šta je digitalni pasoš proizvoda (DPP)

Digitalni pasoš proizvoda je obavezni digitalni dosije koji prati proizvod kroz ceo njegov životni vek — od sirovine, preko proizvodnje i upotrebe, do reciklaže. EU ga uvodi kroz **Uredbu o ekodizajnu održivih proizvoda (ESPR, Uredba (EU) 2024/1781)** i kroz sektorske propise, od kojih je najnapredniji za baterije — **Uredba o baterijama (EU) 2023/1542**.

Pasoš se vezuje za proizvod preko QR koda (ili drugog data-nosača). Ko skenira kod, vidi one podatke koji su za njega namenjeni: kupac vidi javne podatke, tržišna inspekcija vidi više, Evropska komisija sve što joj pripada.

1.2 Ko je formalno obavezan

Ključno pravilo koje treba razumeti tačno:

> ***Obaveza da proizvod ima pasoš pada na privrednog subjekta koji stavlja proizvod na EU tržište*** *— to je proizvođač sa sedištem u EU, a za proizvode iz trećih zemalja* ***EU uvoznik*** *(ili ovlašćeni predstavnik).*

Formalno, dakle, obaveza nije na VAMA kao izvozniku iz Srbije, BiH, Makedonije ili Crne Gore. Ali u praksi:

- EU uvoznik ne može da ispuni svoju obavezu bez vaših podataka;
- bez pasoša vaš proizvod ne prolazi carinsku kontrolu — roba se zaustavlja;
- kupac će radije naći drugog dobavljača koji "već ima pasoš", nego da čeka da vi shvatite šta mu treba.

Zato pasoš nije "još jedna birokratija" — to je uslov da vam izvoz uopšte stigne do kupca.

1.3 Rokovi (proverljivo, iz propisa)

Proizvod	Rok	Pravni osnov
Baterije (EV, lagani transport, industrijske >2 kWh)	**18. februar 2027.**	Uredba 2023/1542, čl. 77
Gvožđe i čelik	očekuje se delegirani akt (najava ~kraj 2026)	ESPR 2024/1781

Tekstil, aluminijum, gume	najavljeno za 2027.	ESPR radni plan 2025–2030
Ostale grupe (nameštaj, elektronika, hemikalije, deterdženti, igračke, građevina...)	fazno, kroz delegirane akte	ESPR

> Tačni datumi i obuhvat za svaku grupu definišu se delegiranim aktima koji se postepeno objavljuju. Baterije su prva i jedina grupa sa potpuno određenim rokom danas.

1.4 Šta pasoš mora da sadrži (baterije — primer)

- jedinstveni identifikator proizvoda i identifikator proizvođača;
- ugljenični otisak (za određene kategorije);
- udeo recikliranih materijala (kobalt, litijum, nikl, olovo);
- performanse i trajnost;
- poreklo kritičnih sirovina i due diligence informacije;
- informacije o reciklaži, rastavljanju i prenameni;
- usklađenost i oznake.

Deo podataka je javan, deo samo za inspekciju, deo za učesnike u lancu — ESPR propisuje **kontrolisane nivoe pristupa**.

1.5 Prednosti i mane — iskreno

Šta izvoznik dobija

- zadržava pristup EU tržištu (uslov opstanka izvoza);
- dokumentovanu, verifikovanu priču o kvalitetu — prodajni argument;
- spremnost pre konkurencije = jača pozicija u pregovorima;
- manje mejlovanja: podaci su u pasošu, ne u 40 Excel tabela.

Šta košta

- prikupljanje podataka kroz lanac (stvarni posao, ne softver);
- GS1 članarina i elektronski pečat (ulazni troškovi, v. Deo 2);
- platforma za izdavanje i održavanje pasoša.

Naš stav: trošak pasoša je mali u odnosu na vrednost jednog izvoznog kontejnera. Pravo pitanje nije "koliko košta pasoš" nego "koliko košta izgubljeni kupac".

DEO 2 — PRIMER TROŠKOVA (realne brojke, 2026)

2.1 Šta izvoznik plaća

Stavka	Ko naplaćuje	Cena	Učestalost

GS1 članarina (GTIN brojevi)	GS1 Srbija	15.000 RSD pristupnica + 7.600–38.600 RSD/god (po broju artikala)	godišnje
Kvalifikovani elektronski pečat (eIDAS)	EU QTSP (npr. A-Trust, D-Trust)	~750 EUR/3 godine + ~15–20 EUR identifikacija	jednokratno / na 3 godine
MCL-DPP platforma	MEDIC COD LABS	**29–500 EUR/mes** po planu (godišnje −20%)	mesečno / godišnje

GS1 i pečat se plaćaju jednom po firmi (ne po proizvodu). Platforma pokriva sve proizvode u okviru plana.

2.2 Primer — srednji izvoznik baterija (Srbija)

Stavka	Prva godina	Svaka naredna
GS1 (do 1.000 artikala)	~26.900 RSD (~230 EUR)	~17.900 RSD (~150 EUR)
QSeal pečat	~765 EUR	~0 (obnova na 3 godine)
MCL-DPP Biznis plan (godišnje)	~758 EUR	~758 EUR
UKUPNO	**~1.750 EUR**	**~910 EUR**

Uporedite: jedna propuštena isporuka zbog nedostajućeg pasoša košta više od celog ovog iznosa.

DEO 3 — UPUTSTVO ZA PLATFORMU MCL-DPP

Platforma: **https://dpp.mcldhi.com** — radi u browseru, bez instalacije.

3.1 Registracija i prva prijava

1. Otvorite **https://dpp.mcldhi.com/portal/signup.html**.
2. Popunite registraciju: naziv firme, država, PIB, matični broj, adresa, kontakt e-mail i telefon, ime i e-mail administratora, lozinka (min. 8 karaktera).
3. Pošaljete — nalog ide na **odobrenje operatora** (štitimo platformu od lažnih firmi; odobrenje stiže e-mailom, obično u toku dana).
4. Kad stigne potvrda, prijavite se na **https://dpp.mcldhi.com/portal/login.html**.

3.2 Šta vidite kad se prijavite

Levo je meni:

Stavka	Čemu služi
Kontrolna tabla	pregled: koliko proizvoda, pasoša, statusi
Proizvodi	katalog vaših proizvoda (model + GTIN + serijski)
Pasoši	kreiranje, izmena i izdavanje pasoša
Dobavljači	pozivi dobavljačima da dopune podatke
QR kod i javne veze	QR kod za nalepnicu i javna stranica pasoša
Dokumenti	sertifikati, izjave, prilozi uz pasoš
Uvoz / Izvoz	masovni unos i izvoz podataka
EU Registry	status sinhronizacije sa EU registrom
Podešavanja	korisnici, API ključevi, pretplata

Gore-desno birate **jezik** (srpski, english, deutsch, hrvatski, bosanski, crnogorski, македонски, slovenščina).

3.3 Korak 1 — Unos proizvoda

Meni **Proizvodi → Novi proizvod**:

- **Industrijska grupa** — npr. "Baterije" (određuje šemu pasoša);
- **Naziv modela** — trgovački naziv (npr. "E-Scooter X200");
- **GTIN** — 14 cifara sa ambalaže (dobijate od GS1; provera je automatska);
- **Serijski broj** — jedinstven po komadu.

Pravilo: jedan model = jedan red. Svaki komad istog modela = poseban red sa svojim serijskim brojem i istim GTIN-om.

3.4 Korak 2 — Nacrt pasoša

Meni **Pasoši → Novi pasoš**:

1. Izaberite proizvod i njegov identifikator.
2. Sistem prikaže **formu po propisanoj šemi** — sekcije: identifikacija, proizvođač, karakteristike, materijali, ugljenični otisak, reciklirani sadržaj, kraj životnog veka, usklađenost.

3. Popunite polja; obavezna su označena zvezdicom i svako polje nosi pravnu osnovu.
4. Kliknite **+ Kreiraj nacrt pasoša**.

   Kolona **Spremnost** u listi pokazuje procenat kompletnosti i tačno koja polja nedostaju — cilj je 100%.

3.5 Korak 3 — Podaci koje zna dobavljač (ne vi)

Deo pasoša (reciklirani sadržaj, sirovine, ugljenični otisak komponenti) znaju vaši dobavljači, ne vi. Zato postoji meni **Dobavljači**:

1. Izaberite pasoš.
2. Štiklirajte polja koja dobavljač treba da popuni.
3. Upišite naziv i e-mail dobavljača (opciono poruku i rok).
4. **Pošalji poziv** — dobavljač dobija e-mail sa sigurnim linkom, unosi samo ta polja, bez naloga.
5. Kad podaci stignu, ovde ih **pregledate i odobravate jednim klikom** — upisuju se u nacrt pasoša. Možete ih i odbiti uz napomenu.

   Svaki korak se beleži (ko je otvorio link, kad je poslao, ko je odobrio) — to je vaš audit trag za inspekciju.

3.6 Korak 4 — Izdavanje pasoša

Kad je spremnost 100%:

- kliknite **Izdaj** pored nacrta u listi pasoša;
- pasoš postaje **javan** na svojoj adresi i dobija QR kod;
- **posle izdavanja pasoš se više ne menja direktno** — izmena ide kroz novu reviziju (stara verzija ostaje sačuvana i verifikovana — to je regulatorni zahtev, ne ograničenje).

3.7 Korak 5 — QR kod na proizvod

Meni **QR kod i javne veze**:

1. Izaberite izdati pasoš.
2. Preuzmite **PNG za štampu** — nalepnica na proizvod ili ambalažu (min. 2×2 cm, čitljivo).
3. Proverite telefonom: skenirajte → otvara se javna stranica pasoša u 8 jezika (dugmad za jezik su gore-desno na stranici).

3.8 Kako proveravate da pasoš "radi"

- Javna adresa: `https://dpp.mcldhi.com/dpp/<vaš-slug>` — otvorite je iz privatnog prozora (bez prijave) — to vidi kupac.
- Stranica prikazuje **verifikaciju integriteta**: heš pasoša i lanac verzija — dokaz da podaci nisu menjani.
- Verzije vidite u **Pasoši → Verzije** — svaka ima svoj heš i datum.

3.9 Ostale funkcije

- **Dokumenti** — priložite sertifikate i deklaracije; vezuju se za pasoš po sekcijama i nivoima pristupa.
- **Uvoz/Izvoz** — masovni unos proizvoda i izvoz pasoša (backup i portabilnost).
- **EU Registry** — platforma drži arhitekturu spremnu za zvanični EU registar; registracija se aktivira kad Evropska komisija objavi tehnički interfejs.
- **Podešavanja** — dodajte korisnike svoje firme, API ključeve i podatke za naplatu.

3.10 Česte greške

Greška	Rešenje
"GTIN nije validan"	proverite 14 cifara i kontrolnu cifru (GS1)
Spremnost 85%	kliknite na procenat — sistem nabraja šta nedostaje
Pasoš se ne može menjati posle izdavanja	pravite novu reviziju — to je po propisu
Dobavljač ne odgovara	pošaljite poziv ponovo ili produžite rok

DEO 4 — KO SMO MI

MEDIC COD LABS DOO, Valjevo, Srbija — softverska kuća specijalizovana za regulisane domene.

Projekti u produkciji

- **MCL-DPP** — platforma za digitalne pasoše proizvoda (ovaj priručnik): baterijska šema uživo, schema engine za nove EU grupe, GS1 Digital Link resolver, 8 jezika, samouslužno uključivanje za mala i srednja preduzeća.
- **MCL V4.0 AllInOne** — klinički informacioni sistem u produkciji: karton, laboratorija, apoteka, fakturisanje, FHIR API, nacionalna fiskalizacija i e-recept integracije.
- **MCL.DOO** — sistem za fiskalno usklađeno fakturisanje.

Isti tim koji radi klinički sistem — gde podatak o pacijentu ne sme da se izgubi — gradi i pasoše. Audit-grade pristup (nepromenljivi zapisi, kriptografski heševi, kontrolisani pristup) je naša specijalnost.

Kontakt

- **Platforma:** https://dpp.mcldhi.com
- **Sajt:** https://www.mcldhi.com
- **E-mail:** prodajadpp@mcldhi.com
- **Osoba:** Zoran Bošković, osnivač i direktor

> Ovaj priručnik je informativan i ne zamenjuje pravni savet. Za obavezujuće tekstove videti Uredbu (EU) 2024/1781 (ESPR) i Uredbu (EU) 2023/1542 (baterije) na EUR-Lex-u.